

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
STIHija
Knjiga 9

PARTIZANSKA KNJIGA

Copyright © 2023. Jelena Anđelovska

© za ovo izdanje Partizanska knjiga, 2023.

Urednici
Srđan Srđić
Vladimir Arsenić

Jelena Anđelovska

Kuća se nije mrđnula

Kikinda, 2023.

I

Pesme se događaju u i oko stana u koji se privremeno doselila rodbina bežeći od rata. Posle mnogo godina, jedna rođaka sakuplja pesme i maglovito se seća.

Jedno isto leto

Sa ovog fino pokošenog travnjaka na italijanskoj obali vidim veliku sjajnu vodu, i ako se pomučim, -mediteranski talasi dobijaju oblik žena u crnini. Izranjaju njihova temena. Čela. Nosevi. Lica glatka kao statuete. Dugi vratovi. Kukovi se njišu, stopala gaze mekanim dnom. Drugi talas nosi nešto deblje vratove i ove žene prolaze kroz prethodne. Treći talas prolazi kroz sve njih i tako žene pristižu vodeći svoju decu za ruke. Ovde je voda suviše plava. Gliseri isuviše glasni, ometaju mi slike pa povremeno žene vidim kao kipove. Ali, znam da to nisu bile. Pevale su dolazeći, smejele su se.

*

Tih godina, žene talasi su preplavile naš stan,
učinile su da sve miriše na kuvanje.
Iz dnevne sobe vidim samo ruke
nad kuhinjskim stolom obasjane Suncem, savijaju pite.
Bile su to prepune godine
prepune žena pčela, sitnih kolača.
Bile su to žene poznate po kolačima.
Plavih očiju, belog tena i tamne kose. Kao moja majka.
Njihove usne se začas razvuku u osmeh, zubi su im beli i
kvadratasti.
Gledam te sestre dok sede na terasi, dok šapuću

zagledane u daljinu godina odvojenosti.

Da li se još poznaju, sada su odjednom tu. Možda sretne.

Zagrljene. Sve su u crnini.

*

Unele su rat u stan.

Međutim, rat je ovde na kolenima, razoružan je nemilosrdni kosač, ruku podignutih, dlanova sklopljenih na temenu. Ovde se gasi asfalt što je u sebe gravirao živa lica dece i odraslih, ne obazirući se na krike.

Ovde rat nema šta da traži.

Progonim ga pogledom,

prevrćem sve

da saznam gde se sakrio.

Zalepljen im je za đonove,

u slikama je,

u sitnim figuricama koje su uspele da stave u džep,

drži im se za marame,

visi okačen za kravate ugrabljene u znak sećanja.

One se sećaju pa odlaze da legnu. One nisu bolesne, ni mi nismo bolesni, ni deca im nisu bolesna, a zašto se onda svi tako osećamo, i meni se ne ide u školu.

*

Jedna od njih, nepoznata rođaka sedi na kauču

uz sebe stiskajući lakovanu torbu. Kao da je u gostima.

Sada znam,

brazde njenog lica nisu dubile godine već slike,

fotografije koje mi pruža.
„To je moj sestrić.“
U senci sedimo jedna uz drugu,
Sunce ne probija do nas.
Na terasi se njišu
crne suknje i bluze,
čiste k'o nove, prave nam hlad.
Pogledam fotografiju,
palac mi stoji na licu dečaka u sanduku.
„Živeo je osam godina,
i svašta je stigao da nauči.“
Pomerim prst.
Spava malo blede lice
i smeđe šiške preko očiju.
Okolo ljudi. Samo temena, pognute glave.
Listam fotografije.
Jedna je scena pod mojim prstima,
dečak spava.
Dodirnem njene hladne ruke.
Pakuje slike u torbu,
nastavlja da me pita o školi,
o društvu,
o hobijima.
Sve se odvija brzo.
Više ništa nije isto.
Gledam je iskrivljenim pogledom,
znam da u torbi ima nesto čega se svi smrtno bojimo.